

Wegwijs in de Bijbel

Het verhaal van de Bijbel op eenvoudige manier verteld

65. Davids vertrouwen op God op de proef gesteld

Bijbelgedeelte: 1 Samuël 23:1-25:44

David zwerft door de woestijnen, achtervolgd door Saul

Overal waar David heenging om zich schuil te houden voor Saul en zijn leger, dat steeds naar hem op zoek was, waren er verraders die hem wilden verraden aan Saul. In de woestijn Zif kwam Jonatan hem opzoeken om hem een hart onder de riem te steken. Hij drong er bij David op aan op God te blijven vertrouwen. Hij hoefde niet bang te zijn, want, zo zei hij: 'Mijn vader Saul zal je niet te pakken krijgen. Jij zult koning van Israël worden en ik zal je tweede man zijn. En dat weet mijn vader zelf ook'. Dat was heel logisch door Jonatan geredeneerd, want als God David door Samuël had laten zalven om Sauls opvolger te zijn moest hij wel in leven blijven... . Maar dat Jonatan Davids tweede man zou zijn, konden Jonatan en David niet zelf besluiten. God bepaalt wie Zijn koninkrijk op aarde regeert. David en Jonatan legden nog een keer hun vriendschap vast, bij het aanroepen van de Naam van de HEER. God hielp David inderdaad, zodat hij steeds weer kon ontsnappen.

David spaart Sauls leven

Na het vertrek van Jonatan ging David van de woestijn Zif naar de woestijn bij Engedi, en verbleef daar in de rotsholen en spelonken. Saul was met zijn leger uitgetrokken om tegen de Filistijnen te strijden, die het land weer eens waren binnengevallen. Na de strijd hoorde hij waar David zich schuilhield. Om hem op te sporen koos hij drieduizend van zijn beste mannen uit. Onderweg moest hij dringend poepen, en ging hij een spelonk in, zodat niemand hem kon zien. En laat het nou zo zijn dat David en zijn mannen zich juist daarin hadden verborgen... .

De mannen bij David wreven zich in hun handen: 'Dit is je kans! Dit is het moment dat de HEER bedoelde, toen Hij zei: Ik zal je vijand aan je uitleveren'. Je kunt met hem doen wat je denkt dat het beste is. Ze bedoelden dat David Saul nu kon doden, en dat zo'n kans niet gauw weer zou komen. Maar David sloop met bonzend hart heel zachtjes naar Saul toe, terwijl die gehurkt zat om zijn behoefte te doen, en sneed een stuk van diens mantel af. Hij sloop terug naar zijn mannen achterin de spelonk. Die snapten er

niets van, en wilden zelf Saul gaan doden. Maar David zei dat Saul nog altijd zijn koning was, omdat Saul door de HEER was aangewezen en gezalfd als koning over Israël. Toen werden zijn mannen weer rustig.

Intussen was Saul opgestaan en naar buiten gelopen. David ging hem achterna en riep: 'Mijn heer en koning'. Saul keek om en David knielde en boog diep voorover. Zo liet hij zien dat hij zich onderwierp aan Sauls gezag, en dat er helemaal geen sprake was van een samenzwering tegen hem. David zei dat Saul nu wist dat God hem die dag in zijn macht had gegeven, maar hem niet had gedood omdat hij de gezalfde van de Heer was. Als bewijs liet hij hem het afgesneden stuk van zijn mantel zien. Hij zei ook dat dus niet hij van plan was Saul te doden, maar dat Saul juist op hém jaagde als een stuk wild dat gedood moest worden. David wilde het aan de HEER overlaten wat Hij wilde doen met Saul, maar er zelf niet over dacht Saul te doden. De HEER zou uiteindelijk rechtspreken.

Na Davids woorden vroeg Saul: 'Is het jouw stem die ik daar hoor, David, mijn zoon?', en hij barstte in tranen uit. 'Je hebt gelijk en staat in je recht, want jij hebt goed gedaan terwijl ik kwaad in de zin had. Je hebt laten zien dat je het goed met me voorhebt, want je hebt me niet gedood terwijl de HEER mij in je handen had gegeven'. Dat was heel bijzonder, ook voor Saul, die verder zei: 'Wie laat ooit zijn vijand gaan als hij hem op zijn weg vindt?' Daarna sprak hij de wens uit: 'Moge de Heer je belonen voor wat je vandaag voor mij hebt gedaan. Nu weet ik zeker dat jij koning zult worden en dat je het koningschap van Israël vast in handen zult houden'. Saul vroeg David: 'Zweer me bij de HEER dat je mijn nakomelingen niet zult uitroeien'. En David deed wat Saul hem vroeg.

Saul ging daarna terug naar huis. David en zijn mannen trokken weer de bergen in. Misschien laat dit zien dat David Sauls woorden niet vertrouwde, omdat die er morgen weer heel anders over kon denken. Dat was immers al meer gebeurd.

Samuël overlijdt

Rond die tijd overleed Samuël. Heel Israël kwam samen om over hem te rouwen en hem te begraven bij zijn huis in Rama.

Een verstandige vrouw zorgt ervoor dat David geen grote fout maakt

David trok met zijn mannen verder en kwam in de woestijn Paran, ten noordwesten van de Sinäi.

In Maon, een stad in Juda, 11 kilometer ten zuiden van Hebron (zie het kaartje bij het vorige verhaal), woonde een schatrijke man die Nabal heette. Hij was schapenhouder en bezat maar liefst drieduizend schapen en duizend geiten. De Bijbel vertelt dat hij hard en gewetenloos was. Nabal was getrouwd met Abigail, en de Bijbel vertelt dat zij een helder verstand had en mooi was om te zien.

David hoorde dat Nabal in Karmel – iets ten noorden van Maon – een schaapscheerdersfeest hield. Hij stuurde er een groepje mannen heen om Nabal zijn groeten en zegenwensen over te brengen, en te vragen of er misschien wat eten voor hen was. Nabals herders hadden namelijk schapen en geiten geweid in het gebied waar David verbleef, en zijn mannen hadden die herders vriendelijk behandeld en zelfs beschermd. Maar Nabal reageerde ruw: 'Wie is die David? Wie is die zoon van Isai? Het wemelt vandaag de dag van slaven die bij hun meester weggelopen zijn. Denken jullie heus dat ik mijn brood en mijn water en het vlees dat ik voor mijn scheerders heb laten klaarmaken aan de eerste de beste onbekende ga weggeven?'. Met die boodschap gingen de mannen terug. David werd kwaad en vroeg vierhonderd man om hun wapens te nemen en hem te volgen.

Intussen had een knecht van Nabal, die alles had gehoord, het voor gevoel dat wat zijn heer Nabal had gezegd totaal fout kon gaan aflopen. Hij was daarom naar Maon gesnel om Abigaïl te vertellen wat er was gebeurd. Hij vertelde haar dat David en zijn mannen de hoeders van de schapen en geiten goed hadden behandeld, nooit iets van hen hadden weggenomen, maar hen juist hadden beschermd tegen rovers en roofdieren. Hij vroeg haar iets te verzinnen, want, zo zei hij: 'nu onze heer, die onheilstichter, zo'n toon tegen hem heeft aangeslagen, heeft hij zichzelf in het ongeluk gestort en ons erbij'. Nou, die knecht durfde wel zeg... .

Abigaïl wist dat er geen tijd te verliezen was. Zonder het haar man te laten weten, liet ze enkele knechten met spoed een grote hoeveelheid brood, wijn, gedroogd vlees, graan, rozijnen en vijgen op ezels laden, en droeg hen op richting het schaapscheerdersfeest te rijden. Zelf reed ze op haar ezel achter hen aan. Op een gegeven moment reed ze door een kloof, terwijl David en zijn mannen buitenom de kloof reden. Hij was nog steeds vreselijk kwaad: 'Wat denkt die vent wel ... stank voor dank ... God mag met me doen wat hij wil als ik morgenvroeg van zijn familie ook maar iemand van het mannelijk geslacht in leven heb gelaten'. David mocht dan wel God erbij halen, maar hij had Hem niets gevraagd toen hij in een opwelling van woede was vertrokken. En wat hadden al die andere mannen te doen met wat Nabal had gezegd. Zij waren onschuldig, en één van hen probeerde juist te voorkomen dat er een moordpartij zou volgen.

Kennelijk wist Abigaïl dat het pad door de kloof en het pad er buitenom bij elkaar kwamen, en David en zij elkaar zo tegen zouden komen. David was totaal verrast toen hij Abigaïl en de ezels met voedsel zag. Zij sprong direct van haar ezel, viel op haar knieën voor zijn voeten neer en boog diep. Ze zei direct dat het allemaal haar schuld was, en vroeg David of hij naar haar wilde luisteren. Ze spaarde haar man niet: 'Schenk alstublieft geen aandacht aan die domme praatjesmaker van een Nabal. Hij is een onbenul, zoals zijn naam al zegt'. Als zij met Davids boden had gesproken was

het anders gelopen. Maar het was nog niet te laat; er was nog niets gebeurd. Abigaïl vertelde David hoe zij haar komst naar hem zag, en dat laat zien dat zij inderdaad een verstandige vrouw was: 'Zo waar de HEER leeft, mijn heer, en zo waar u zelf leeft, de HEER heeft u ervan weerhouden om het recht in eigen handen te nemen en bloedschuld op u te laden'. Ze vroeg hem het voedsel dat zij bij zich had aan te nemen voor zijn mannen.

Abigaïl ging verder, en uit haar woorden blijkt dat zij goed wist wie David was en dat hij de gezalfde van de HEER was: 'Ik weet zeker dat de HEER uw huis zal laten voortbestaan, u trekt immers voor de HEER ten strijde. Er mag bij u dus uw leven lang geen spoor van kwaad te vinden zijn ... Wanneer de HEER al Zijn goede beloften aan u inlost en u aanstelt als vorst van Israël, zult u niet gehinderd worden doordat u uw geweten hebt belast door het recht in eigen hand te nemen en onschuldig bloed te vergieten'. Door moord op onschuldigen zou hij niet geschikt zijn koning te zijn. Ze vroeg hem ook haar niet te vergeten wanneer hij koning geworden zou zijn.

Wat was David dankbaar dat de HEER deze vrouw naar hem had gestuurd: 'Ik dank de HEER, de God van Israël, dat Hij u vandaag op mijn weg heeft gestuurd.' Dat, zo zei hij, heeft voorkomen dat hij vele onschuldige mannen zou hebben vermoord, terwijl Nabal de enige schuldige was. David zei haar dat hij naar zijn kamp terug zou gaan en dat zij met een gerust hart naar huis kon gaan.

Thuisgekomen trof zij een stomdronken Nabal aan. Ze liet hem die nacht zijn roes uitslapen, en vertelde hem de volgende dag wat er was gebeurd. Daarop kreeg hij een hartaanval en zakte hij in elkaar. Tien dagen later kreeg hij een nog zwaardere hartaanval en stierf hij.

Toen David hoorde dat Nabal dood was, zei hij: 'Geprezen zij de HEER; Hij heeft het voor mij opgenomen tegen Nabal. Op die manier heeft Hij mij ervan weerhouden iets verkeerd te doen en heeft Hij toch Nabal zijn verdiende loon gegeven'. Daarna stuurde hij boodschappers naar Abigaïl, met de vraag of zij Davids vrouw wilde worden. Abigaïl knielde neer, boog zich diep voorover en zei: 'Ik ben uw dienares. Ik ben bereid de slavine te zijn die de voeten wast van de dienaren van mijn heer'. Ze maakte zich snel klaar en ging op haar ezel en met vijf slavinnen met de boodschappers van David mee. Saul had zijn dochter Michal, Davids vrouw, naar huis gehaald en aan een andere man gegeven. Daarom had David een andere vrouw genomen: Ahinoam, zodat hij nu twee vrouwen had.

Zo werd David twee keer op de proef gesteld. Eerst door de influistering van zijn mannen, die hem probeerden over te halen Saul te doden. Die verleiding wist hij zelf te weerstaan. Daarna door zijn woede, die het won van zijn verstand. Die kon alleen overwonnen worden met een ingrijpen van God door middel van een vrouw, waardoor hij zijn verstand herwon.